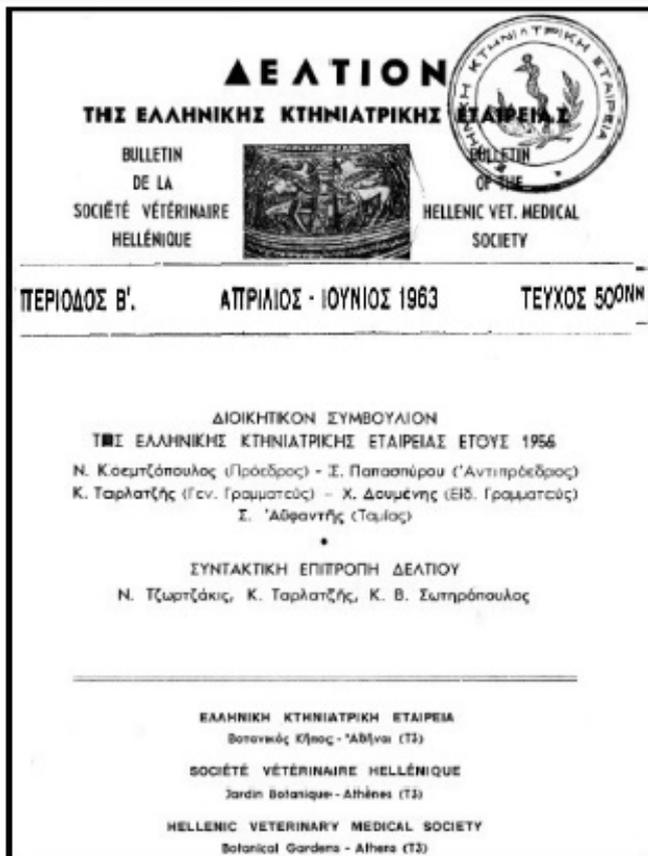

Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society

Vol 17, No 1 (1966)

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΩΙΜΟΤΗΤΟΣ
ΤΩΝ ΑΜΝΩΝ ΔΙΑΣΤΑΥΡΩΣΕΩΣ ΚΡΙΟΥ ΧΙΟΥ ΜΕΤ'
ΑΜΝΑΔΟΣ ΕΓΧΩΡΙΑΣ ΚΑΙ ΚΡΙΟΥ ΕΓΧΩΡΙΟΥ ΜΕΤ'
ΑΜΝΑΔΟΣ ΕΓΧΩΡΙΑΣ

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΟΛΑΓΓΗΣ

doi: [10.12681/jhvms.18773](https://doi.org/10.12681/jhvms.18773)

Copyright © 2018, ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΟΛΑΓΓΗΣ

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

ΚΟΛΑΓΓΗΣ Σ. (1966). ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΩΙΜΟΤΗΤΟΣ ΤΩΝ ΑΜΝΩΝ ΔΙΑΣΤΑΥΡΩΣΕΩΣ ΚΡΙΟΥ ΧΙΟΥ ΜΕΤ' ΑΜΝΑΔΟΣ ΕΓΧΩΡΙΑΣ ΚΑΙ ΚΡΙΟΥ ΕΓΧΩΡΙΟΥ ΜΕΤ' ΑΜΝΑΔΟΣ ΕΓΧΩΡΙΑΣ. *Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society*, 17(1), 17-25. <https://doi.org/10.12681/jhvms.18773>

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΩΙΜΟΤΗΤΟΣ ΤΩΝ ΑΜΝΩΝ ΔΙΑΣΤΑΥΡΩΣΕΩΣ ΚΡΙΟΥ ΧΙΟΥ ΜΕΤ' ΑΜΝΑ- ΔΟΣ ΕΓΧΩΡΙΑΣ ΚΑΙ ΚΡΙΟΥ ΕΓΧΩΡΙΟΥ ΜΕΤ' ΑΜΝΑ- ΔΟΣ ΕΓΧΩΡΙΑΣ

Ἕ π ὀ

ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΟΛΑΓΓΗ

Κτηνιάτρου - Ζωοτέχνου. Εἰδικοῦ Διατροφῆς

(Ἐκ τοῦ Σταθμοῦ Κτηνοτροφικῆς Ἐρεύνης Διαβατῶν - Θεσσαλονίκης)

Ι. Εἰ σ α γ ω γ ῆ

Εἰς τὸ πλαίσιον τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἀγροτικῆς μας οἰκονομίας προτάσσεται ἐκ νέου καὶ ἡ ἀναγκαιότης ἀναπροσαρμογῆς τῆς Ἑλληνικῆς προβατοτροφίας κατὰ τρόπον δυνάμενον νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τοὺς πληθυσμοὺς τῶν ὄρεινῶν καὶ ἡμιορεινῶν περιοχῶν τῆς χώρας ἐν ἠδξήμενον καὶ σταθερὸν ἐτήσιον εἰσόδημα.

Ἡ παρατηρουμένη ἤδη κατάστασις ὀπισθοδρομήσεως, παρὰ τὰς καταβληθείσας κατὰ καιροὺς προσπαθείας, ἐξακολουθεῖ νὰ ἀποτελῇ εἰσέτι καὶ σήμερον σοβαρὰν ἀντίθεσιν πρὸς ἐκείνην τῶν ζωοτεχνικῶς προοδευμένων εὐρωπαϊκῶν χωρῶν.

Ἡ μειωμένη ἀτομικὴ παραγωγικὴ ἀπόδοσις, ἡ ἔλλειψις παραγωγικῆς εἰδικεύσεως τῶν προβάτων καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ αὐθαίρετος διασπορὰ τῶν τριῶν παραγωγικῶν ἰδιοτήτων, κρέατος, γάλακτος καὶ ἐρίου, ὡς καὶ ὁ μέγας ἀρ.θμὸς φυλῶν καὶ ἀγελῶν, ἀποτελοῦν τὰ βασικὰ ἀσθενῆ σημεῖα τῆς ἑλληνικῆς προβατοτροφίας.

Πλεῖσται εὐρωπαϊκαὶ χῶραι, ὡς ἡ Γαλλία, Ἀγγλία, Ἰταλία, Ρουμανία κ. ἄ., ἐπεδίωξαν κατὰ κύριον λόγον τὴν βελτίωσιν τῆς κρεατοπαραγωγικῆς ἰδιότητος τῶν προβάτων καὶ δευτερευόντως ἡ συμπληρωματικῶς τὴν τοιαύτην τῆς παραγωγῆς γάλακτος καὶ ἐρίου.

Ἡ ἐκλογή καταλλήλου φυλῆς, ἡ συστηματικὴ καὶ μεθοδικὴ ἐπιλογή, ἡ ὀρθολογικὴ διατροφή καὶ ἡ ἐκσυγχρονισμένη ἐκτροφή, συνετέλεσαν ἀποφασιστικῶς εἰς τὴν θεμελίωσιν ἀνωτέρας στάθμης κρεατοπαραγωγικῆς ἀποδόσεως τῶν προβάτων εἰς τὰς χώρας αὐτάς.

Ε.ναι ὁμως γεγονός ὅτι καὶ ἡ Ἑλλάς, ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ εὐρωπαϊκαὶ χῶραι παλαιότερον, ἀντιμετωπίζουσα τὸ πρόβλημα τοῦ συνεχοῦς περιορισμοῦ τῶν βοσκοτόπων, ἔνεκα τῆς ἐπεκτάσεως τῶν καλλιεργησίμων γαιῶν,

ὡς καὶ τῆς ἐλλείψεως ἀγροτοεργατικῶν χειρῶν, ἔνεκα τῆς παρατηρουμένης βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς μετατοπίσεως τοῦ πληθυσμοῦ εἰς τὰ ἀστικά κέντρα, ὁδηγεῖται ἀναποτρέπτως εἰς τὴν ἐδραΐωσιν μιᾶς οἰκοσίου ἢ ἡμιοικοσίου προβατοτροφίας κρεατοπαραγωγικῆς καὶ γαλακτοπαραγωγικῆς κατευθύνσεως.

Ἐπισημαστικὸν ρόλον διαδραματίζει, ἐν προκειμένῳ, καὶ ἡ τεχνητὴ σπερματέγχυσις ἐπὶ τῶν προβάτων.

Οὕτω κατέστη δυνατὴ οὐχὶ μόνον ἡ δημιουργία ἐνὸς κατευθυντηρίου προσανατολισμοῦ τῆς παραγωγῆς ἐν τῇ προβατοτροφίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπιτυχὴς ἀντιμετώπισις τοῦ δέυτατου προβλήματος τῆς ἀγορᾶς, ὑπὸ τῶν οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρων ἐκτροφέων ζῶων ἀναπαραγωγῆς ἐξευγενισμένων φυλῶν.

Αἱ πραγματοποιηθεῖσαι ἔρευναι ἀποσκοποῦν εἰς τὸ νὰ προσδιορίσουν ἐπακριβῶς τὴν ἐπίδρασιν τοῦ κριοῦ φυλῆς Χίου εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς κρεατοπαραγωγῆς τῶν ἐγχωρίων προβάτων

II. Λεπτομέρειαι ἐρεύνης (*)

Ὁ Νομὸς Κοζάνης προσφέρων λίαν δυσχερεῖς συνθήκας ἐγκλιματισμοῦ ἐξευγενισμένων προβάτων ἐπελέγη ὡς τόπος τῆς παρουσίας ἐρεύνης. Αἱ κοινότητες Παλαιοκάστρου, Ἁγίου Γεωργίου, Μεσοβούνου καὶ Κοίλων ἀπετέλεσαν τὰ κέντρα τοῦ ἐρευνητικοῦ ἐλέγχου καὶ τῆς τεχνητῆς σπερματέγχυσεως.

Αἱ χρησιμοποιοθηεῖσαι κατὰ τὴν ἔρευναν οἰκόσιτοι ἀμνάδες, μιγάδες μέσου ζῶντος βάρους 37 χιλιογράμων, προερχόμεναι ἐκ διασταυρώσεων διαφόρων φυλῶν, ὡς τῆς Σαρακατσάνικης, Ἀρβανιτοβλάχικης, Βλαχικῆς κ.ἄ, διεχωρίσθησαν εἰς δύο ομάδας. Εἰς τὴν πρώτην ἐξ αὐτῶν αἱ ἀμνάδες διασταυρώθησαν μὲ κριοὺς φυλῆς Χίου, εἰς δὲ τὴν δευτέραν μὲ κριοὺς ἐγχωρίου. Ἀμφότεραι αἱ ομάδες ἔδωσαν τὰ προϊόντα τῶν ἐντὸς τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ τῆς πρώτης Ἰανουαρίου μέχρι τῆς 15ης Φεβρουαρίου 1964 ὡς εἶχε προκαθορισθῆ. Τοῦτο ἐκρίθη ὁπωσδήποτε ἀπαραίτητον διὰ μίαν ἀκριβεστέραν ἐκτίμησιν τῶν ἀποτελεσμάτων.

Ἐκ τῶν γεννηθέντων ἀμῶν, ἀριθμούντων συνολικῶς 396 κεφαλᾶς, 298 ἀνήκον εἰς τὴν πρώτην ομάδα (διασταυρώσεις κριοῦ Χίου μετ' ἀμνάδος ἐγχωρίας) καὶ 107 εἰς τὴν δευτέραν τοιαύτην (διασταυρώσεις κριοῦ ἐγχωρίου μετ' ἀμνάδος ἐγχωρίας).

Ἡ ἀριθμητικὴ διαφορὰ εἰς βᾶρος τῆς δευτέρας ομάδος ὠφείλετο κυρίως εἰς τὴν ἀπροθυμίαν τῶν ἐκτροφέων νὰ διασταυρώσουν ἀμνάδας μετὰ κριῶν ἐγχωρίων, ὄντες ἐκ πεποιθήσεως βέβαιοι περὶ τῆς ἠλαττωμένης εἰς κρέας ἀποδόσεως τῶν γεννηθησομένων ἐξ αὐτῶν ἀμῶν.

Ἄπαντες οἱ ἀμνοί, ἀμφοτέρων τῶν ομάδων, ἐζυγίσθησαν εἰς ἕκαστος κεχωρισμένως κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεώς των ὡς καὶ εἰς ἡλικίαν 15, 30, 45 καὶ 60 ἡμερῶν.

(*) Κ. ΒΛΑΧΟΥ, Π. ΦΕΙΔΗ καὶ Σ. ΚΟΛΑΓΓΗ, 1965

III. Ἀποτελέσματα

Κατά τὴν στατιστικὴν διερεύνησιν τῶν συλλεγέντων στοιχείων ἐχρησιμοποιήθη ἡ ἀκόλουθος μέθοδος :

- 1) Ὑπολογισμὸς μέσου ὄρου δείγματος διὰ τῶν τύπων :

$$M = \frac{Sf X}{Sf} \quad , \quad m = A - RM$$

- 2) Ὑπολογισμὸς τυπικῆς ἀποκλίσεως δείγματος διὰ τοῦ τύπου :

$$\sigma = R \sqrt{\frac{Sf X^2 - \frac{(Sf X)^2}{Sf}}{Sf - I}}$$

- 3) Ὑπολογισμὸς τυπικοῦ σφάλματος δείγματος διὰ τοῦ τύπου :

$$\sigma_m = \frac{\sigma}{\sqrt{n}}$$

- 4) Ἐκτίμησις πραγματικοῦ μέσου ὄρου ἐντὸς ὁρίων ἐμπιστοσύνης 95% διὰ τοῦ τύπου :

$$P = m \pm t_{0.5} \sigma_m$$

Οὕτω διὰ τῶν παρατιθεμένων κατωτέρω πινάκων δίδεται παραστατική εἰκὼν τῶν ἐξαχθέντων ἀποτελεσμάτων :

Π Ι Ν Α Κ Ι

Μέσος όρος ζώντος βάρους (m), τυπική απόκλισις (σ) και συντελεστής παραλλακτικότητας (CV) των προϊόντων - δειγμάτων των διασταυρώσεων Κριοῦ Χίου μετ' Ἀμνάδος Ἐγγωπίας καὶ Κριοῦ Ἐγγωπίου μετ' Ἀμνάδος Ἐγγωπίας.

Ἡλικία	Προϊόντα			Προϊόντα				
	Κριοῦ Χίου μετ' Ἀμνάδος Ἐγγωπίας	Κριοῦ Ἐγγωπίου μετ' Ἀμνάδος Ἐγγωπίας	m/KG	σ/KG	CV/%	m/KG	σ/KG	CV/%
τοκετοῦ	2,918	0,442	15,1	2,426	0,312	12,8		
15 ἡμερῶν	5,257	1,050	19,9	4,391	1,017	23,1		
30 »	8,425	1,289	15,2	6,839	1,121	16,3		
45 »	11,012	1,680	15,3	8,948	1,393	15,5		
60 »	14,630	2,045	13,9	11,234	1,384	12,3		

Π Ι Ν Α Κ Σ 2

Μέσος όρος ξάντρος βάρους (m), τυπική απόκλισις (σ) και συντελεστής παραλλακτικότητας (cv) κατά φύ-
λον, των προϊόντων-δειγμάτων των διασταθμίσεων Κριοθ Χίου μετ' Αμνόςδος 'Εγχώριας και Κριοθ
'Εγχώριου μετ' Αμνόςδος 'Εγχώριας.

Γένος	Προϊόντα Κριοθ Χίου μετ' Αμνόςδος 'Εγχώριας				Προϊόντα Κριοθ 'Εγχώριου μετ' Αμνόςδος 'Εγχ.							
	" Άρρεν		Θήλυ		" Άρρεν		Θήλυ					
' Ηλικία	m/KG	σ/KG	CV/%	m/KG	σ/KG	CV/%	m/KG	σ/KG	CV/%			
' Ημ. γεν.	2,624	0,473	15,9	2,820	0,405	14,3	2,393	0,316	13,2	2,458	0,439	17,9
15 ημερών	5,185	1,120	21,5	5,346	0,946	17,6	4,278	0,721	16,8	4,535	0,840	18,5
30 »	8,351	1,391	16,6	8,487	1,311	15,4	6,643	0,967	16,8	7,088	1,250	17,6
45 »	10,985	1,445	13,1	11,025	1,681	15,2	8,597	1,280	15,0	9,405	1,365	14,5
60 »	14,741	2,315	15,7	14,511	1,939	14,0	11,000	1,470	13,3	11,604	1,562	13,4

Π Ι Ν Α Κ Σ

Εκτίμησης πηρυματικού μέσου όρου ζώωντος βάρους προϊόντων διασταυρώσεων Κριού Χίου μετ' Αμνιάδος Έγγωφίας και Κριού Έγγωφίου μετ' Αμνιάδος Έγγωφίας, έντρος όρίων έμπιστοσύνης 95%

Ηλικία	Προϊόντα Κριού Χίου μετ' Αμνιάδος Έγγωφίας			Προϊόντα Κριού Έγγωφ. μετ' Αμνιάδος Έγγωφ.		
	* Appen Θήλυ	* Appen	Θήλυ	* Appen Θήλυ	* Appen	Θήλυ
Ημ. γεν.	2,918±0,051	2,624±0,073	2,820±0,068	2,426±0,059	2,393±0,080	2,458±0,131
15 ημερών	5,257±0,119	5,185±0,149	5,346±0,165	4,391±0,205	4,278±0,026	4,535±0,261
30 »	8,425±0,165	8,351±0,227	8,487±0,253	6,839±0,243	6,643±0,292	7,088±0,416
45 »	11,012±0,184	10,985±0,239	11,025±0,301	8,948±0,317	8,597±0,379	9,405±0,467
60 »	14,630±0,272	14,741±0,415	14,511±0,395	11,234±0,352	11,000±0,482	11,604±0,656

 Π Ι Ν Α Κ 4

Ήμερησια αβξήσεις ζώωντος βάρους προϊόντων διασταυρώσεων Κριοι Χίου μετ' Αμνάδος Έγγωφίας και Κριοι Έγγωφίου μετ' Αμνάδος έγγωφίας, εντός όριων έμπιστοσύνης 95%

Ήλικία εις ήμέρας	Π ρ ο ι ό ν τ α			Π ρ ο ι ό ν τ α		
	Κριοι Χίου μετ' Αμνάδος Έγγωφίας	Αρ. Θήλυ	Αρ. Θήλυ	Κριοι Έγγωφίου μετ' Αμνάδος Έγγωφίας	Αρ. Θήλυ	Αρ. Θήλυ
1 - 30	185 ± 4	179 ± 9	188 ± 9	147 ± 6	142 ± 7	154 ± 9
30 - 60	207 ± 3	216 ± 6	201 ± 5	143 ± 3	142 ± 6	150 ± 8
1 - 60	196 ± 15	197 ± 27	194 ± 15	145 ± 8	142 ± 7	152 ± 11

IV. Συμπεράσματα

Ἐκ τῆς πραγματοποιηθείσης ἡμετέρας ἐρεύνης σαφῶς προκύπτει ἡ θετική ἐπίδρασις τῶν κριῶν τῆς φυλῆς Χίου εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς ιδιότητος κρεατοπαραγωγῆς τῶν ἐγχωρίων προβάτων.

Οὕτω, τὰ προϊόντα τῆς διασταυρώσεως κριοῦ Χίου μετ' ἀμνάδος ἐγχωρίας παρουσιάζουν, ἐντὸς ὁρίων ἐμπιστοσύνης 95%, μέσον ὄρον ζῶντος βάρους $2,918 \pm 0,51$ χιλιογράμμων κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ τοκετοῦ καὶ $14,630 \pm 0,272$ χιλιογράμμων εἰς ἡλικίαν 60 ἡμερῶν μετ' ἡμερησίαν αὐξήσιν 196 ± 15 γραμμαρίων.

Ἡ ἑκατοστιαία ὑπεροχὴ τοῦ σωματικοῦ βάρους τῶν προϊόντων τούτων ἐναντι ἐκείνων τοῦ συγκριτικοῦ ἐλέγχου, κριοῦ ἐγχωρίου μετ' ἀμνάδος ἐγχωρίας, ἀνέρχεται εἰς 19-21% κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ τοκετοῦ καὶ εἰς 26-40% εἰς ἡλικίαν 60 ἡμερῶν, μετ' ὑψηλοτέραν ἡμερησίαν αὐξήσιν κατὰ 33 - 38%.

Τέλος, εἰς τὰ θήλαα προϊόντα κατὰ τὴν γέννησιν τῶν διεπιστώθη ἀνώτερον σωματικὸν βάρος ἐναντι τῶν ἀρρένων τῆς ἰδίας αὐτῶν ομάδος.

Ἡ ὑπεροχὴ αὕτη τῶν θηλέων ἐνῶ διετηρήθη μέχρι τῆς ἡλικίας τῶν 60 ἡμερῶν εἰς τὴν ὁμάδα τοῦ συγκριτικοῦ ἐλέγχου, εἰς τὴν ἐτέραν τοιαύτην, κριοῦ Χίου μετ' ἀμνάδος ἐγχωρίας, ἀνετράπη ὑπὲρ τῶν ἀρρένων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) CAVALLI - SFORZA L.: Analisi statistica per medici e biologi, Torino, 1961.
- 2) ΚΑΡΑΝΤΟΥΝΙΑ Α.: Ἐκτιμητικὴ προβάτου, Ἀθῆναι, 1964.
- 3) ΚΟΛΑΓΓΗΣ Σ.: Δελτ. Ἑλλ. Κτην. Ἑταιρ., 56, 1964.
- 4) ΣΟΥΜΕΛΙΔΗ Α. - ΠΕΡΔΙΚΗ Ξ.: Γεωργ. Δελτ., 1954.
- 5) ΧΑΤΖΗΟΛΟΥ Β.: Τὸ πρόβλημα τῆς Κτηνοτροφίας ἐν Ἑλλάδι. Ἀθῆναι, 1941.

S U M M A R Y

Comparative researches on the prematurity of lambs resulting from the crossings of Chios ram X indigenous ewe and indigenous ram X indigenous ewe

By: Dr. S. Colaghis

Through the comparative research work made on 289 lambs offspring of Chios ram X indigenous ewe and on 107 ones of indigenous ram X indigenous ewe the existing prematurity of the first was pointed out.

The products of the crossings between Chios ram and indigenous ewe, within 95% confidence limits, show an average body weight of $2,918 \pm 0,051$ kgs at birth and $14,630 \pm 0,272$ kgs in 60 days of age with a daily gain of 196 ± 15 gms.

The superiority of the body weight in percentage of these products to those of indigenous ram X indigenous ewe is 19-21% at birth and 26-40% in 60 days' age with a highest daily gain of 33 - 38%.

R I A S S U N T O

RICERCHE COMPARATIVE SULLA PRECOCITA DEGLI AGNELLI DI INCROCI ARIETE CHIOS X PECORA INDIGENA E ARIETE INDIGENO X PECORA INDIGENA

Del. Dr. S. Colaghis

Ricerche comparative su 289 agnelli di incrocio ariete Chios X pecora indigena e 107 di incrocio ariete indigeno X pecora indigena, hanno dimostrato la esistente precocità dei primi.

Così, i prodotti di incrocio ariete Chios X pecora indigena presentano, entro limiti di fiducia 95%, peso vivo medio $2,918 \pm 0,051$ kg al giorno della nascita e $14,630 \pm 0,272$ kg all'età di 60 giorni con aumento giornaliero di 196 ± 15 gr.

La percentuale più alta del peso corporeo di questi prodotti rispetto a quelli di controllo sperimentale, ariete indigeno X pecora indigena, sale a 19 - 21% al giorno della nascita e 26 - 40%, all'età di 60 giorni con aumento superiore giornaliero del 33 - 38%.